

**Телефонна розмова Президента України В. Зеленського
з прем'єр-міністром Індії Н. Моді**

Олена Борділовська, відділ зовнішньої політики

У понеділок, 26 грудня, Президент України Володимир Зеленський провів телефонну розмову з прем'єр-міністром Індії Нарендрою Моді. Український лідер висловив побажання, щоб індійська сторона брала участь у реалізації його формули миру, досягнення якого може стати показником результативного головування Індії в «Групі 20».

Висновки

1. Від 1 грудня 2022 р. Республіка Індія переймає головування у впливовому міжнародному форматі – «Групі 20» (G20). У промові на честь початку головування прем'єр-міністр Індії Н. Моді визначив головні принципи, якими його країна керуватиметься задля успішного президенства в цьому клубі. Також він окреслив основні безпекові виклики різноманітного характеру, які постали перед людством протягом минулого року, і однозначно виснував, що найнебезпечнішим і найскладнішим серед них є російсько-українська війна.

2. Н. Моді особисто виступав із закликами припинити «конфлікт» та перейти до дипломатичного шляху вирішення проблем, до того ж він неодноразово пропонував посередництво в потенційних російсько-українських перемовинах. Водночас жодних конкретних пропозицій щодо мирного розв'язання проблеми індійська сторона не надавала.

3. Телефонна розмова Президента України В. Зеленського з Н. Моді має особливе значення в контексті можливого використання формули миру В. Зеленського, озвученої під час саміту G20 на Балі, для реального переходу до дипломатичного шляху і припинення гарячої фази російсько-української війни.

Президент Володимир Зеленський зателефонував індійському лідерові в понеділок, 26 грудня, і побажав успішного головування РІ в G20. Президент подякував за гуманітарну допомогу, надану Україні індійською стороною за час війни. Також він запропонував власний мирний план як конкретну пропозицію в пошуках шляхів припинення війни в Україні, до чого Н. Моді вже неодноразово

закликав.

Під час розмови лідери також обговорили можливість зміцнити двосторонню співпрацю, і Н. Моді звернувся до української влади з проханням сприяти продовженню навчання індійських студентів, які змушені були покинути Україну. Близько 20 000 осіб, більшість з яких здобувають медичні та інженерні фахи, виїхали з України протягом кількох тижнів після того, як Росія розпочала повномасштабне вторгнення 24 лютого. Лише 1000 з них повернулися в Україну за останні місяці, майбутнє ж інших досі є невизначеним.

Телефонна розмова між Президентом України Володимиром Зеленським і прем'єр-міністром Нарендрою Моді стала для них другою з жовтня і відбулася за два тижні після телефонної розмови прем'єр-міністра Моді з президентом Росії Путіним. Під час спілкування з В. Зеленським 4 жовтня Моді наголосив на важливості, яку Індія надає безпеці ядерних об'єктів, зокрема в Україні. Загроза ядерним об'єктам може мати «далекосяжні та катастрофічні наслідки», наголосив Н. Моді. Він також зазначив, що військового розв'язання конфлікту бути не може.

Згодом пролунало широко цитоване звернення Н. Моді до президента РФ під час саміту ШОС у Самарканді із зауваженням, що «зараз – не час для війни»; надалі на різних міжнародних майданчиках, багато- і двосторонніх форумах цю тезу декілька разів озвучував міністр закордонних справ Індії С. Джаяшанкар.

«Президент України Володимир Зеленський в понеділок звернувся до Індії за підтримкою реалізації формули миру, яку він запропонував на саміті G20 в Індонезії минулого місяця, а прем'єр-міністр Нарендра Моді заявив, що Нью-Делі підтримає будь-які мирні зусилля, спрямовані на припинення конфлікту в Україні» – так коментували телефонну розмову лідерів індійські ЗМІ.

Бажаючи Н. Моді успішного президентства в G20, В. Зеленський нагадав, що саме на цій платформі він оголосив формулу миру, і тепер розраховує на участь Індії в її реалізації. Тоді Президент України вперше виклав мирний план із 10 пунктів, який має на меті припинити російську агресію і завершити війну на основі Статуту ООН і відповідно до міжнародного права. До 10 пунктів увійшли: ядерна, продовольча, енергетична безпека; звільнення всіх полонених і депортованих; відновлення територіальної цілісності України; цілковите виведення російських військ і припинення бойових дій; запобігання ескалації війни та покарання РФ за воєнні злочини. Зеленський зазначив, що «не варто пропонувати Україні компроміси із совістю, суверенітетом, територією та незалежністю», а також наголосив, що Україні доведеться ще воювати певний час і що готовність до миру не є миттєвою, проте сам факт формули миру свідчить про готовність української сторони (за прийнятних умов) до дипломатичного врегулювання. Президент України відзначив, що розмова про досягнення миру має бути публічною, а домовленість – максимально конкретною.

В офіційній заяві індійської сторони щодо телефонної розмови 26 грудня йдеться, що В. Зеленський передав найліпші побажання прем'єру Індії на посту голови G20, а Н. Моді пояснив пріоритети під час президентства, зокрема «висловив занепокоєння країн, які розвиваються, щодо таких питань, як продовольча та енергетична безпека». Лідери також обмінялися думками щодо сьогоdnішнього конфлікту в Україні. Прем'єр-міністр Моді рішуче повторив свій заклик до негайного припинення бойових дій і відзначив, що обидві сторони повинні повернутися до діалогу та дипломатії, щоб знайти довготривале залагодження своїх розбіжностей.

Якщо індійське головування має принести світові надію, зцілення і гармонію (саме так визначив його цілі Н. Моді у своїй промові 1 грудня), то воно так чи так матиме справу з безпековими викликами і пошуком реальних шляхів припинення конфліктів, найнебезпечнішим з яких сьогодні є російська-українська війна. Таке складне завдання може стати тестом на перевірку потенціалу Республіки Індії як актора глобального рівня, держави, що традиційно дотримується пріоритету мирного розв'язання проблем у міжнародній діяльності.